

KORS
MAQTUGH
GHALIK

ĊERTIFIKAT FIL- QARI TAL-PROVI BIL-MALTI 2018-2019

www.um.edu.mt/arts/malti/avvizi/cqp

Livell 5 (MQF)

Il-Kunsill Nazzjonali
tal-Ilsien Malti

kunsilltalmalti@gov.mt

L-Università
ta' Malta

Id-Dipartiment tal-Malti

provi-malti.arts@um.edu.mt

Fiex jikkonsisti dan il-kors

Dan il-kors inbena madwar il-ħtiġijiet tal-qarrej tal-provi u fih l-ingredjenti kollha li jkun jeħtieġ biex jagħmel xogħlu b'mod professjonali. Fost dawn insibu:

- taħriġ prattiku intensiv fil-kitba tajba tal-Malti u eżerċizzji ta' korrezzjoni
- studju tal-ħsejjes tal-Malti u r-rappreżentazzjoni tagħhom
- studju tal-forom tal-kliem Malti li jservu bħala mudelli għall-kitba korretta
- għarfien aħjar tal-punteġġjatura biex tikteb sentenzi mibnija tajjeb
- sfond storiku dwar id-diffikultajiet tal-kitba li kienu u għadhom jeżistu
- il-prinċipji lingwistiċi li fuqhom tinbena l-ortografija tal-Malti
- tagħrif siewi dwar il-preżentazzjoni u d-disinn ta' ktieb
- diskussjoni tal-problemi ortografici li l-iżvilupp mgħaġġel tal-Malti qiegħed jippreżenta
- tagħrif u taħriġ prattiku fil-laboratorju marbut mal-kitba u l-korrezzjoni tal-Malti bil-kompjuter
- proġett li fih l-istudenti juru ħilithom fil-qari tal-provi billi mhux biss jikkoreġu imma jargumentaw favur l-għażliet tagħhom

Fil-ħames snin li għaddejt barra minn Malta, ġarrabt kemm hu għażiż għalija l-ilsien Malti bħala parti kbira mill-identità tiegħi. Kien għalhekk li twebbilt li nsegwi dal-kors biex nitgħallem niktbu aħjar, għax kont ili ma nħaddmu minn żmien is-sekondarja. Però minnu tgħallimt ħafna iżjed minn dan.

Tgħallimt naghżel il-kelma aħjar, u nibni s-sentenzi b'ċertu stil, haġa li swietli ħafna billi jiena nħobb nikteb bil-Malti. Għenni wkoll napprezza l-istadji kollha li jwasslu kitba sal-pubblikazzjoni.

Il-letturi tal-kors kienu organizzati immens, u għenuni ninduna kemm mhux diffiċli li l-Malti tiktbu tajjeb. L-ortografija saret loġika. Għaldaqstant, inhegġeġ lil min dejjem xtaq itejjeb il-Malti tiegħu biex jitqanqal u jinkiteb għal dan il-kors.

Dr Ingrid Vella

Inġiniera, manager tal-proġetti ta' riċerka fl-Università, u awtriċi ta' kanzunetti bil-Malti

II-Programm ta' Studju

168 SIEGĦA TA'
TAGĦLIM DIRETT

It-Taqsimiet-Studju tal-Ewwel Nofs tal-Kors (Frar 2018 – Ġunju 2018)

MAL1030	Ir-Regoli tal-Kitba Maltija fil-Prattika 1	4 kretti
MAL1032	Elementi tal-Fonoloġija tal-Malti	4 kretti
MAL1040	Elementi tal-Morfoloġija tal-Malti	4 kretti

It-Taqsimiet-Studju tat-Tieni Nofs tal-Kors (Ottubru 2018 - Janjar 2019)

MAL1031	Ir-Regoli tal-Kitba Maltija fil-Prattika 2	6 kretti
MAL1046	Elementi Sintattiċi u l-Punteġġjatura	2 kretti
MAL1047	Aspetti Tekniċi fil-Prezentazzjoni tal-Ktieb	2 kretti
MAL1048	L-Għodod Elettronici għall-Qari tal-Provi	2 kretti
MAL1049	Proġett Prattiku fil-Qari tal-Provi	6 kretti

Il-kors jibda fil-5 ta' Frar 2018 f'Malta u fid-9 ta' Frar 2018 f'Għawdex.*
Dan huwa kors ta' sena *part-time*, bl-eżamijiet fi tmiem kull semestru.

Għal tagħrif iehor fuq il-kors u qabel tapplika, ara paġna 7 u s-sit:
www.um.edu.mt/arts/malti/avvizi/cqp

*Il-kors ta' Għawdex jiftaħ biss jekk ikun hemm in-numru minimu ta' applikanti eligibbli.

II-Katalgu tal-Kors 2018-2019

MAL1030

Ir-Regoli tal-Kitba Maltija fil-Prattika 1

Din it-taqsima-studju tqiegħed fil-istudenti bażi soda tar-regoli ortografici ta' Lsienna. Tgħinjom jitmksru fihom u b'hekk jiksbu l-għodda li biha jkunu jstgħu mhux biss jiktbu b'Malti tajjeb imma wkoll jikkoreġu mingħajr eżitazzjoni l-iżbalji ortografici fil-kuntesti differenti li jiltaqgħu magħhom. It-taqsima tgħin ukoll lill-istudenti jinżlu iktar fil-fond biex jiskopru l-prinċipji ewlenin li fuqhom tinbena s-sistema ortografika tal-Malti u tiddiskuti s-sehem ta' kull wieħed f'din is-sistema. L-osservazzjoni ta' dan il-bilanċ tgħinjom jieħdu deċiżjonijiet konxji, meqjusa u maturi meta jiġu biex jagħzlu bejn kitba u oħra.

MAL1031

Ir-Regoli tal-Kitba Maltija fil-Prattika 2

Din it-taqsima-studju tibni fuq dak li jkun inkiseb f'MAL1030. Matulha l-istudenti jkomplu jitharrġu fl-applikazzjoni tar-regoli tal-ortografija uffiċjali, imma hawnhekk il-punt tat-tluq ikun it-test innifsu li jkun irid jiġi kkorreġut filwaqt li ssir referenza għar-regoli tal-kitba. F'din it-taqsima tintalab rigorożità dejjem ikbar fil-kwalità u fir-ritmu tax-xogħol, biex ikun żgurat l-ogħla livell ta' hila u professjonalità fl-applikazzjoni pronta

tar-regoli u l-ikbar eżattezza u konsistenza possibbli fil-korrezzjoni.

MAL1032

Elementi tal-Fonoloġija tal-Malti

Din it-taqsima-studju tagħti lill-istudenti l-baži teoretika meħtieġa għall-analiżi tal-ħoss imlissen, l-alfabett u s-sistema ortografika. Fiha ssir id-deskrizzjoni sinkronika tal-fonoloġija tal-Malti Standard li tgħin l-istudenti jirrealizzaw kemm huma qrib u kemm jitbiegħdu minn xulxin il-ħoss tal-kelma Maltija u r-rappreżentazzjoni ortografika tiegħu. F'din it-taqsima jsiru wkoll osservazzjonijiet storiċi dwar kif kien jitmksru u jinkiteb il-Malti fi żminijiet oħra, skont ix-xhieda li nistgħu niksbru mid-dokumenti qodma bil-Malti. L-istudenti jiġu esposti għal firxa ta' sistemi bikrin tal-kitba bil-Malti li wasslu għas-sistema ortografika tal-Għaqda tal-Kittieba tal-Malti fl-1924. Isiru wkoll referenzi għall-fonoloġija tad-djaletti Maltin fejn din tkun tvarja mill-fonoloġija tal-Malti Standard.

MAL1040

Elementi tal-Morfoloġija tal-Malti

Is-sistema ortografika tal-Malti tistrieħ l-aktar fuq il-morfoloġija komplessa tiegħu, l-aktar fil-parti Għarbija. Din it-taqsima hi maħsuba biex issaħħaħ fil-istudenti l-qafas tal-morfoloġija Maltija u tagħmilhom iktar konxji mill-mudelli

strutturali li jgħinuhom jaslu għall-kitba korretta. Għalkemm fil-qofol tagħha tikkonsisti f'deskrizzjoni sinkronika tal-morfoloġija, matulha jsiru wkoll osservazzjonijiet dijakroniċi kull fejn dawn jistgħu jgħinu biex idawlu s-sitwazzjoni attwali.

MAL1046

Elementi Sintattiċi u l-Punteġġjatura

Din it-taqsimata-studju tgħin lill-qarrej tal-provi jifhem aħjar l-użu tas-simboli differenti għall-punteġġjatura tat-testi. Tesplora u tispjega r-relazzjoni bejn l-użu ta' dawn is-simboli u l-istruttura sintattika tas-sentenza u l-frazi fil-Malti, u tikkuntrastahom ma' fatturi oħra li għandhom effett fuq il-punteġġjatura, bħalma huma l-istilistika u s-semantika. Is-sistema tal-Malti titqabbel ma' dik ta' lingwi oħra, partikolarment ma' tal-Ingliż, li ħafna drabi tintuża bħala mudell.

MAL1047

Aspetti Tekniċi

fil-Prezentazzjoni tal-Ktieb

F'Malta l-qarrej tal-provi, meta jkun lesta l-korrezzjoni, spiss jitolbuh iwassal il-ktieb sal-pubblikazzjoni tiegħu. Din it-taqsimata-studju hija maħsuba biex tintroduċi l-istudenti għal dawk il-prinċipji u d-dettalji kollha li permezz tagħhom ikunu jistgħu jaslu għal ktieb li jkun jirrispetta l-konvenzjoni tal-pubblikazzjoni, kemm fl-elementi estetici kif ukoll fl-elementi tekniċi, bħalma huma s-sinjali tal-korrezzjoni tal-provi, it-tqassim fiżiku tal-ktieb u l-prezentazzjoni grafika.

MAL1048

L-Ghodod Elettronici għall-Qari tal-Provi

Illum il-ġurnata l-qarrej tal-provi x'aktarx jaħdem fuq test originali b'format elettroniku. Għandna bosta mezz li jistgħu jiswewlu f'dan ix-xogħol, imma l-esperjenza turi li mhux kulhadd ikun infurmat u midħla tagħhom. F'din it-taqsimata jiġi spjegat kif jaħdmu dawn l-għodod u x'vantaġġi għandhom. Tiġi diskussa wkoll il-problema tal-kitba tal-ittri Maltin u l-inkompatibilità ta' xi sistemi. Permezz ta' għadd ta' sigħat fil-laboratorju tal-kompjuter, l-istudenti jitharrġu fil-korrezzjoni ta' testi elettronici minn espert fit-teknoloġija tal-informazzjoni.

MAL1049

Proġett Prattiku fil-Qari tal-Provi

Dan huwa proġett li permezz tiegħu jkun jista' jitkejjel ir-rendiment tal-istudenti fil-prattika. L-istudenti tingħatalhom biċċa xogħol ta' qari tal-provi ta' tul konsiderevoli u biha jridu juru: (1) kemm huma kompetenti fit-tiswija tat-test u t-tħejjija tiegħu għall-pubblikazzjoni, u (2) li l-għażliet korrettivi tagħhom mhumiex arbitrarij imma msejsa fuq teorija u argumentazzjoni lingwistika ċara u korretta. Għalhekk, barra mill-korrezzjoni tal-provi, l-istudenti jridu jipproduċu notamenti li jissostanzjaw u jirfdu kull korrezzjoni li jkun għamlu.

Iċ-Ċertifikat fil-Qari tal-Provi bil-Malti

OFFRUT UKOLL F'GĦAWDEX

Wara s-suċċess li kiseb ir-raba' kors f'Għawdex u fuq talba ta' bosta Għawdxin, dan il-kors se jerga' jkun offrut f'Għawdex ukoll.

Dan huwa **I-istess kors** li jsir f'Malta:

- I-istess programm
 - I-istess numru ta' sigħat
 - I-istess għalliema
 - I-istess eżamijiet
 - I-istess Ċertifikat
- Il-lezzjonijiet isiru fiċ-Ċentru Universitarju ta' Għawdex, ix-Xewkija:
nhar ta' Ġimgħa mill-5:00pm sad-9:00pm
u **nhar ta' Sibt** mit-8:00am sa 12:00pm

Il-kors jiftaħ jekk ikun hemm in-numru minimu ta' applikanti eliġibbli. Għalhekk, aħtaf din l-opportunità u applika issa!

Jekk se tapplika għall-kors f'Għawdex, imma tista' tattendi għall-kors f'Malta, inhegħuk tapplika wkoll għall-kors li se jsir f'Malta bħala t-tieni preferenza.

L-applikazzjoni timlieha u tibgħatha mis-sit tal-Università.

Ara d-dettalji minn hawn: www.um.edu.mt/arts/malti/avvizi/cqp

ff

Fil-bidu kont tħajjart nagħmel dan il-kors għal żewġ raġunijiet: għax inħobb il-lingwi, u għax fix-xogħol tiegħi ta' avukat ninqeda bil-Malti kuljum. Dejjem xtaqt nidhol aktar fil-fond tar-regoli tal-kitba biex dak li nikteb ikun f'heles mill-iżbalji ortografici. Nistqarr li l-kors għallimni napprezza u nittratta l-sien pajjiżi bħala teżor u tani formazzjoni lingwistika ta' livell għoli. Illum fhimt li l-ilsien Malti għalina mhux kapriċċ imma bżonn, u jekk nitilfuh inkunu għarraqna l-identità tagħna.

Hi x'inh i-professjoni, l-età, jew il-kundizzjoni tiegħek, nissuġġerilek tagħmel dan il-kors. Konvint li ma jiddispjaċikx.

Dr Stanley Joe Portelli

*Avukat assoċjat f'kumpanija legali privata
Għamel il-kors f'Għawdex*

X'qed jistaqsu fuq il-kors

Xi kwalifiki jrid ikolli biex napplika?

Jiddependi mill-età tiegħek:

- a) **Jekk tkun għalaqt it-23 sena sal-1 ta' Frar 2018**, inti tikkwalifika bħala applikant/a adult/a, u ma jkunux mistennija minnek kwalifiki partikolari, imma, jekk m'għandekx il-Malti fil-Livell Avvanzat mill-inqas bil-grad C, issirlek intervista minn bord apposta li jistħarreg għandekx it-tnejn mehtieġa u d-dispożizzjoni xierqa biex tkun tista' ssegwi l-kors bi profitt.
- b) **Jekk tkun għadek m'għalaqtx it-23 sena sal-1 ta' Frar 2018**, irid ikollok dak li normalment jitolbu minnek ir-Regolamenti għad-Dhul fil-Università ta' Malta: www.um.edu.mt/register/regulations u trid tkun għaddejti mill-Matrikola Avvanzata tal-Malti mill-inqas bil-grad C.

Dal-kors ta' liema Livell hu?

Il-kors huwa tal-Livell 5 fil-Qafas Malti tal-Kwalifiki (MQF) stabbilit mill-Kummissjoni Nazzjonali għal Edukazzjoni Ogħla u Avvanzata (NCFHE).

Jien ma nużahx il-kompjuter. Dan jaffettwani fl-istudju?

Iva. L-esperjenza turina li min ma jafx juża xi ftit il-kompjuter u l-internet isib diffikultà biex ikompli l-kors għax ħafna mill-komunikazzjoni mal-istudenti ssir bil-posta elettronika. Għalhekk la jkun jista' jikkoreġi s-siltiet li nibagħtulu elettronikament id-dar u lanqas jieħu sehem fid-diskussjonijiet li jsiru fuq l-internet.

Kemm jiswa l-kors, u meta rrid inħallas?

Il-kors fih żewġ semestri, u kull semestru jiswa €450. Dan il-ħlas isir separat fil-bidu ta' kull semestru.

Jiena qed nagħmel kors ieħor l-Università. Nista' napplika għal dan il-kors ukoll?

Ir-regolamenti tal-Università jgħidu li normalment min qed jagħmel xi kors universitarju ieħor, *part-time* jew *full-time*, xorta jista' jagħmel kors *part-time* bħal dan.

Meta rrid napplika? U kif?

Tista' tapplika fit-terminu regolari sat-12 ta' Jannar 2018 minn hawn: www.um.edu.mt/apply. Segwi l-istruzzjonijiet biex tapplika minn hawn: www.um.edu.mt/arts/malti/avvizi/cqp. Fl-applikazzjoni niżżel l-indirizz elettroniku (*email address*) li tuża ta' spiss biex nikkuntattjawk fih. Jekk għandek il-Malti fil-Livell Avvanzat, importanti li fl-applikazzjoni tindika l-grad tiegħu. M'hemmx għalfejn tinkludi l-kwalifiki tiegħek minn universitajiet barranin.

X'se jkunu l-ġranet u l-ħinijiet tal-kors?

- F'Malta l-lezzjonijiet isiru t-Tnejn u l-Ħamis, 5:30pm-8:30pm.
- F'Għawdex isiru l-Ġimgħa, 5:00-9:00pm, u s-Sibt, 8:00am-12:00pm.

X'ċertifikat nikseb jekk jirnexxili ntemm il-kors b'suċċess?

Min jgħaddi mill-kors jingħatawlu:

- a) **Ċertifikat** mill-Università ta' Malta, u
- b) **Xhieda ta' Għarfien** (*warrant*) mill-Kunsill Nazzjonali tal-Ilsien Malti, u ismu/ isimha jidher fis-sit elettroniku tal-Kunsill. Ix-Xhieda tiġġedded kull ħames snin b'test ta' konferma li juri li tkun għadek kompetenti fil-qari tal-provi bil-Malti.

Dan il-kors jinfirax fuq sena u jibda dejjem fi Frar. Il-lezzjonijiet isiru darbtejn fil-gimgha, tliet sigħat kull darba.

Il-kors ideali għal dawk kollha li jużaw il-Malti f'xogħolhom, bħalma huma:

- I-impjegati tas-settur pubbliku
- I-impjegati tas-settur privat
- il-ġurnalisti u x-xandara (gazzetti, televiżjoni u siti elettronici)
- is-segretarji tal-kunsilli lokali
- I-edituri ta' rivisti u fuljetti parrokkjali
- I-għalliema u I-impjegati tal-iskejjel
- I-awturi u I-pubblikaturi
- it-tradutturi li qed jaħdmu jew jixtiequ jaħdmu mal-Unjoni Ewropea.

Il-kors iwassal għaċ-**Ċertifikat fil-Qari tal-Provi bil-Malti** mid-Dipartiment tal-Malti fl-Università ta' Malta u għax-**Xhieda ta' Għarfien** (*warrant*) mill-Kunsill Nazzjonali tal-Ilsien Malti.

Dan kors serju – ċertifikat ta' veru. Min jidhul għalih irid jaħdem ħafna, imma fl-aħħar għandu jkun kburi bir-riżultat li jikseb.

L-iktar ħaġa li laqitni f'dan il-kors kienet l-armonija li tirrenja fih: kemm fi hdan il-grupp u kemm bejn il-letturi kompetenti tiegħu. Barra minn hekk, int u titgħallim kif ittejjeb u ssaffi l-kitba tal-oħrajn u tiegħek, il-kors jgħinek tiftaħ għajnejk għas-sbuħija tal-lingwa rikka li għandna.

Giuliana Barbaro-Sant

Uffiċjal eżekuttiv fil-Fondazzjoni Valletta 2018

Direttur tal-Kors: Prof. Manwel Mifsud • Koordinatur: Dr Olvin Vella

Għal tagħrif ieħor tista' ċċempel l-Università: 2340 2233 jew 2340 2811

Mistoqsijiet fuq il-kors: provi-malti.arts@um.edu.mt

Mistoqsijiet fuq l-applikazzjoni: admissions@um.edu.mt

www.um.edu.mt/arts/malti/avvizi/cqp